

De rondjes van La Bouysse

Notities bij een geslaagde werkweek penningen maken

Op een druilerige, bijna sombere herfstdag in het afgelopen najaar gingen mijn gedachten terug naar een vroeg-zomerse zonnige week in de mooie Vallée du Tarn in het verre zuiden van Frankrijk, waar de beeldhouwer/medailleur Geer Steyn een cursus penningmaken organiseerde. Ik wilde wel als toeschouwer deelnemen en kon met hem meereizen. Na een tweedaagse autorit door een steeds mooier wordend landschap, via de A75 met de Viaduc de Millau, de indrukwekkende brug over de Tarn met de hoogste overspanningen ter wereld, kwamen we aan bij de sfeervol gerestaureerde boerenhoeve La Bouysse, verscholen tussen de groene heuvels van de Aveyron. Daar werden we ontvangen door onze gastvrouw en -heer, Anne en Wilfried, die ons in die week verrassend hebben verwend met vegetarische gerechten, zelfgebakken brood en eigengemaakte yoghurt. We ontmoetten er Ytha en Marijke, mededeelnemers aan de cursus. Zij hebben al enige ervaring met beeldhouwen. Nu werd het beeldhouwen, vormgeven, in het klein.

Toeval en intuïtie

Zaterdagavond werd er al begonnen met een inleiding door cursusleider Geer Steyn over de geschiedenis van munten en penningen. Zondag arriveerden nog twee deelnemers, vanuit de Mediterrané: Elly en IJnze. We gingen bij een aangename temperatuur aan de slag in het open atelier. Een forse klomp draaischijfklei en wat gereedschappen stonden al klaar. Ik ontkwam er niet aan om actief deel te nemen en kreeg er gaandeweg plezier in. We kregen de opdracht in een bolletje klei een afdruk te maken van of in een stukje oude deur of muur; dat leverde direct al een verrassend resultaat op en vormde het uitgangs-

La Bouysse in de Vallée du Tarn

punt voor wat de voorzijde van een penning zou gaan worden. Die afdruk werd verder bewerkt en vormgegeven. We leerden het vormen van een gipsmal, waarmee je meer afdrukken van het kleimodel kan maken, om die dan verder te bewerken en te verfijnen. Marijke: 'De zondag zit erop! Het was hard werken, maar dat geeft ook voldoening. Ik ben erg blij dat we Geer als docent hebben. Hij legt alles duidelijk en geduldig uit. Het groepje is klein, dat werkt prettig. Daarbij komt dat we allemaal gedreven zijn'. Maandagochtend. Geer: 'Gisteren was het de dag van het toeval, Vandaag de dag van de intuïtie, zoeken waar je mee doorgaat. Denk aan de keerzijde'. We vervolgden het bewerken van de modellen in klei en maakten kennis met vaktermen zoals 'ondergeutig'. Dat heeft te maken met het goed lossen van het model. Het is de bedoeling om een penning zó te maken dat de keerzijde een vervolg wordt op de voorzijde. Dinsdagochtend: Het werken ging ons steeds beter af. Veel modellen stonden inmiddels in rijen te drogen en te pronken op een groot houten bord voorzien van richels. De ochtenduren waren bestemd om te werken; de middagen waren vrij. Maar sommigen kregen de smaak zo te pakken en gingen door met het verder uitwerken van hun idee. De een maakte de ander enthousiast.

Geer bij het maken van een gipsmal

Marijke en Hans aan het werk

960 graden

Woensdagochtend. Bij het opstaan was het, net als iedere ochtend, al direct genieten van de natuur. De opgaande zon in de vroege ochtend met de langzaam optrekkende nevel over de heuvels. 'Une vue époustouflante. Que c'était beau,' merkte Elly terecht op. De 'penningen' werden met voor- en keerzijde verder vormgegeven en afgewerkt. Daar kwam schuren en vijlen aan te pas. Hoe dunner de penning, hoe mooier. We gaven commentaar op elkaars werk en er werd een keuze gemaakt. De avonduren werden

doorgebracht met bespreking van techniek en vormgeving aan de hand van meegenomen penningen. Ieder vertelde over zijn betrokkenheid bij de penningkunst. Donderdag: De kleimodellen moesten goed droog zijn voor ze gereed waren om de voorverwarmde oven in te gaan. 's-Middags was het zover; de oven wees 960 graden aan. In de namiddag en avond vertoefden we in het nabijgelegen Saint Affrique waar we het op 21 juni jaarlijks in heel Frankrijk weerkerend La fête de la Musique bijwoonden.

Vrijdagochtend ging de oven open. Een spannend moment. Het bleek dat het was gelukt: alles was heel gebeven. De laatste handelingen kwamen toen aan bod. Het kleuren van de gebakken terracotta modellen. Ook dat vereiste de nodige begeleiding. Het uiteindelijk resultaat? Een mooie aanzet om verder te gaan. De week naderde helaas zijn einde, Marijke maakte behalve haar penningen ook veel aantekeningen en foto's. Zij noteerde daarbij raadgevingen en opmerkingen van Geer, zoals: je ziet het pas als je het doet. / Breng spanning in de contour. / Je moet beeldend denken. / Vorm is een duiding, samen wordt het iets. / Dingen ontstaan, daar kun je verder mee. / We hebben geen voorstelling, maar een vorm. Ytha merkte op: 'Een weekje penningen maken: de penning, een kleine

Geer legt uit, IJnze kijkt toe

Het werk materiaal als 'stilleven'

sculptuur? Het werd een intens weekje zwoegen op de vele afdrukken. Met de keerzijde werd het een geheel. Een heel subtiel en boeiend proces.' Onze filosofeerde na over een van de paradoxen van Geer: 'In het mislukken liggen je kansen, Maak dat maar eens waar!' Zelf kreeg ik door het maken van mijn 'rondjes' nog meer respect voor onze professionele medailleurs, de makers van goede penningen en besef ik eens te meer dat mooie belettering en voorstelling zeker geen eenvoudige zaken zijn.

Zaterdag zat de cursus erop. Het was een week die veel te snel voorbijging. We namen afscheid van de ons gastenechtbaar. Wordt het een

Hans bezig met gips

tot ziens? Bij het thuis nagenieten komt de wens en gedachte op dat zo'n geslaagde werkweek vraagt om een vervolg. En die komt er, zoals u kunt lezen in de nieuwsrubriek op pagina @@.

Met dank aan Marijke Scheffers voor het gebruik van haar tekst en foto's. Info over La Bouysse: www.la-bouysse.com.

EGMP Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde

Als EGMP-lid ontvangt u

- MUNTKLAPPER, het driemaandelijks numismatisch tijdschrift
- JAARBOEK met numismatische artikels
- GRATIS toegang tot de gewone bijeenkomsten van alle aangesloten afdelingen
- KORTING op de toegangsprijs van beurzen en bijzondere evenementen

Het jaarlijks lidmaatschap bedraagt **€ 14 voor leden in België en € 20 voor buitenlandse leden**. Dit kan betaald worden via IBAN: BE48 9795 4273 6627 BIC: ARSPBE22.

Contact: info@egmp-vzw.be

www.egmp-vzw.be

